

İlgili Kanun / Madde
854 S. DİŞK/1

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/14999

Karar No. 2025/5644

Tarihi: 01.07.2025

- **DENİZ İŞ KANUNUNUN UYGULAMA ALANI**
- **DENİZ İŞ KANUNUNUN SADECE TÜRK BAYRAKLI GEMİLERDE ÇALIŞANLAR İÇİN UYGULANACAĞI**
- **YABANCI BAYRAKLI GEMİLERDE ÇALIŞMA DÖNEMİNE TÜRK BORÇLAR KANUNUNUN UYGULANACAĞI**

ÖZETİ: Dosya içeriğine göre; taraflar arasındaki sözleşmelere göre davacının çalıştığı bir kısım geminin yabancı bayraklı olduğu, bir kısım geminin Türk Bayraklı olduğu anlaşılmaktadır. 854 sayılı Kanun yalnızca Türk Bayraklı gemilerde geçen çalışmalar için uygulanabileceğinden, davacının Türk Bayraklı gemilerde çalıştığı dönemler yönünden 854 sayılı Kanun hükümleri, yabancı bayraklı gemilerde geçen çalışmalar için mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu ve 6098 sayılı Kanun hükümleri uygulanmalıdır. Davacının tüm çalışma süreleri yönünden 854 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak sonuca gidilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verilmiştir.

Davalılar vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 15.04.2025 Salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davalılar vekili Avukat T. G ile davacı vekili Avukat U. F. geldiler.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının davalı bünyesinde Ocak 2010-Mart 2016 tarihine kadar davalılarla yapılan iş sözleşmeleri ile makine lostramsu olarak en son 2.100,00 USD ücretle çalıştığını, davacının çalıştığı gemiler yabancı bayraklı şirketlere ait görünse de davalı Şirketlerin müşterek ve müteselsilen işçilik alacaklarından sorumlu olduğunu, geminin tüm faaliyetlerinin her iki firma üzerinden yürütüldüğünü, davacının sözleşmesi sonucu hakları ödenmeden gemiden indirildiğini, kısmi boşluklar olsa da 01.02.2010 tarihinden 26.03.2017 tarihine kadar 7 yıl kadar kıdem ve ihbar tazminatı hakkı bulunduğunu, işçilik alacakları ödenmediğinden haklı nedenle fesih hakkı doğduğunu, gemide çalışma saatleri çizelgesi düzenlenmiş bulunsa da fiiliyatta bu sürele uyulmadığını, düzenli çalışma saati olmadığını belirterek kıdem ve ihbar tazminatı ile birlikte günlük çalışma ücreti, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ile ikramiye alacağının davalılardan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalılar vekili cevap dilekçesinde; davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını, davacının çalıştığı gemiler arasında yabancı bayraklı gemiler bulunduğunu, yabancı bayraklı gemilere 854 sayılı Deniz İş Kanunu (854 sayılı Kanun) hükümlerinin uygulanamayacağını, davalı Şirketin yabancı bayraklı gemilerde gemi yöneticisi sıfatıyla hareket ettiğini, donatan veya işveren olmadığını, kıdem ve ihbar tazminatı talep edebilmek için gerekli olan şartların oluşmadığını, fesih söz konusu olmadığından kıdem ve ihbar tazminatı alacağının doğmayacağını, davacının belirli süreli iş sözleşmesi kapsamında çalıştığı ve sözleşme süresinin sona ermesi ile gemiden ayrıldığına sabit olduğunu, davacının çalıştığı sözleşmeler arasında fasıllar bulunduğunu savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacı işçinin son ücretinin net 5.817,60 TL olduğu, davalı işverenin haklı fesih nedenlerini ispatlayamadığı, davacıya kıdem ve ihbar tazminatının ödenmesinin gerektiği, davacı işçinin tanık beyanları ile fazla çalışma yaptığını ispatladığı, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde ile hafta tatillerinin bir kısmında çalıştığı, ücret ve eklerinin tamamının ödendiği ispat yükü kendisinde olan işverenin bu durumu ispatlayamadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye

Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile gemi yönetim sözleşmesi ile birlikte davacı tarafca dosyaya sunulan ve davalıların antentinin yer aldığı hizmet belgesi, ayrılış ordinosu bir arada değerlendirildiğinde davacının tüm çalışma döneminde her iki Şirketin sevk ve otoritesi altında çalışmasını sürdürdüğü, bu tespitlere göre davalı Şirketler arasında organik bağ ile birlikte birlikte istihdam ilişkisinin bulunduğu, somut uyuşmazlıkta davacının iş sözleşmesinin devamı süresince çalıştığı gemilerden Yasa Ceyhan ve Yasa Bodrum isimli geminin, Türk Gemi Sicilinin sicilinde kayıtlı iken yurt dışına satılarak sicilden terkin edilmiş ise de, davacının çalıştığı dönemde bu gemilerin bağlama limanının İstanbul olduğu ve Türk Bayrağını taşıdığı, davacının çalıştığı iddia ettiği gemilerden birinin Türk Bayraklı olmasının yargılama konusunun 854 sayılı Kanun kapsamına girebilmesi için yeterli olduğu, davacı ile yapılan sözleşmeler belirli bir sefer için yapılmadığından ve sözleşmenin yenilenmesinde esaslı bir neden de bulunmadığından sözleşmenin belirsiz süreli sözleşme olarak kabul edilmesi gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalılar vekili temyiz dilekçesinde:

1. Davalı Ya-Sa Tanker İşletmeciliği AŞ'nin davacının çalıştığı yabancı bayraklı gemilerin yalnızca gemi yöneticisi olduğunu, davacının işvereni olmadığını,
2. Davacının çalıştığı gemiler arasında yabancı bayraklı gemiler olduğunu, bu dönem bakımından 854 sayılı Kanun'un uygulanmasının hatalı olduğunu,
3. Davacının iş sözleşmesinin belirli süreli hizmet sözleşmesi olduğunu,
4. Davacı lehine çalışma ücreti, hafta tatili, genel tatil ve ikramiye alacakları ile diğer alacaklara hükmedilmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, dava konusu çalışmalara hangi kanunun uygulanacağı ve talep edilen alacakların hangi kanuna göre belirleneceği noktasındadır.

25.10.2017 tarihinde yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5/1-(a) hükmü gereğince iş mahkemeleri, 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunu'na tâbi gazeteciler, 854 sayılı Kanun'a tâbi gemiadamları, 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na veya 11.01.2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tâbi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere bakar.

854 sayılı Kanun'un 1. maddesine göre, bu kanun denizlerde, göllerde ve akarsularda Türk Bayrağını taşıyan ve yüz ve daha yukarı grostonilatoluk gemilerde bir hizmet sözleşmesi ile çalışan gemiadamları ve bunların işverenleri hakkında uygulanır.

Dosya içeriğine göre; taraflar arasındaki sözleşmelere göre davacının çalıştığı bir kısım geminin yabancı bayraklı olduğu, bir kısım geminin Türk Bayraklı olduğu anlaşılmaktadır. 854 sayılı Kanun yalnızca Türk Bayraklı gemilerde geçen çalışmalar için uygulanabileceğinden, davacının Türk Bayraklı gemilerde çalıştığı dönemler yönünden 854 sayılı Kanun hükümleri, yabancı bayraklı gemilerde geçen çalışmalar için mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu ve 6098 sayılı Kanun hükümleri uygulanmalıdır. Davacının tüm çalışma süreleri yönünden 854 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak sonuca gidilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Bozma sebebine göre davalılar vekilinin diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına,

Davalılar yararına takdir edilen 28.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

01.07.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.